

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/164/162/96

NASTROJE SPOŁECZNE W PAŹDZIERNIKU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK '96

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Ostatnie tygodnie przyniosły wyciszenie konfliktów wewnątrz koalicji rządowej. Zakończyły się spory wokół obsady stanowisk związanych z reformą Centrum Administracyjnego i Gospodarczego Rządu. Stabilizuje się sytuacja na rynku pracy, co wyraża się najniższym od czterech lat wskaźnikiem bezrobocia. Odnotowana stabilizacja polityczna przyczyniła się zapewne do tego, że w ciągu ostatniego miesiąca nastroje społeczne w zasadzie pozostały bez zmian¹.

OCENY

W porównaniu z wynikami sondażu wrześniowego nie zmieniła się **ogólna ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju**. W dłuższej perspektywie można stwierdzić, że po chwilowym wahaniu opinii w sierpniu, kiedy to odnotowaliśmy wyraźną poprawę, obecnie oceny rozwoju sytuacji w kraju ustabilizowały się i nadal pesymiści (46%) przeważają nad optymistami (36%). Trzeba jednak zaznaczyć, że w październiku odsetek osób negatywnie oceniających kierunek rozwoju sytuacji w kraju jest najwyższy od początku bieżącego roku.

Tabela 1

w procentach

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju idzie w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskaźania respondentów według terminów badań												
	XI(1)	XI(2)	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	'95			'96									
W dobrym	41	45	40	46	43	38	39	38	36	35	40	38	36
W złym	39	32	33	31	34	38	40	41	43	43	40	44	46
Trudno powiedzieć	21	23	28	23	24	24	21	21	21	22	19	18	18

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (77), 11-15 października '96, reprezentatywna próba losowa dorosłej ludności kraju (N=1158).

Optymizmem w ocenie rozwoju ogólnej sytuacji w kraju wyróżniają się najmłodszy ankietowani (48%), mieszkańcy wielkich miast (43%) oraz osoby lepiej wykształcone i lepiej sytuowane. Ogólnie można stwierdzić, że optymistyczne postawy częstsze są wśród respondentów zajmujących wyższą pozycję na drabinie społecznej. Zdecydowanymi pesymistami w tej kwestii są najstarsi ankietowani, osoby z wykształceniem podstawowym, znajdujące się w złej sytuacji materialnej, nisko kwalifikowane (robotnicy niewykwalifikowani, rolnicy) lub pozostające bez zatrudnienia.

Deklarowana orientacja polityczna ankietowanych nie różnicuje ich opinii o rozwoju sytuacji w kraju. Badani o poglądach lewicowych (41%) są w takim samym stopniu optymistami jak osoby identyfikujące się z prawicą (42%). Zbliżone są też wśród nich odsetki pesymistów². Opinie o sytuacji w kraju wykazują natomiast związek ze stosunkiem do rządu³. Połowa zwolenników gabinetu Włodzimierza Cimoszewicza jest zdania, że sytuacja w kraju rozwija się w dobrym kierunku, chociaż prawie co trzeci jego zwolennik jest przeciwnego zdania. W grupie przeciwników rządu większość (61%) krytykuje kierunek rozwoju sytuacji w Polsce, ale co czwarty (24%) wyraża jego akceptację. Wśród osób deklarujących obojętny stosunek do rządu ponad połowa (53%) negatywnie ocenia rozwój sytuacji w kraju.

Ogólna ocena **sytuacji politycznej** nieco się poprawiła. Wyraża się to przede wszystkim spadkiem ocen krytycznych (o 4 punkty). W dalszym ciągu jednak notowania negatywne (30%) znacznie przeważają nad pozytywnymi (12%).

Tabela 2

w procentach

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI(1)	XI(2)	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	'95			'96									
Dobra	10	10	11	12	13	14	18	15	11	15	15	13	12
Ani dobra, ani zła	48	38	44	42	37	43	41	41	43	42	45	41	46
Zła	33	39	34	36	38	28	28	28	33	31	26	34	30
Trudno powiedzieć	9	12	12	11	12	15	13	15	13	12	13	12	12

² Zob. tabele aneksowe.

³ V Cramera = 0.21.

We wszystkich grupach społeczno-zawodowych i demograficznych osoby niezadowolone z obecnej sytuacji politycznej zdecydowanie przeważają nad zadowolonymi. Notowania negatywne są najczęstsze (42%) wśród osób z wyższym wykształceniem, przedstawicieli kadry kierowniczej i inteligencji (38%), ale także w grupie robotników wykwalifikowanych (37%). Opinie o życiu politycznym w Polsce związane są z położeniem materialnym badanych: im lepiej oceniają oni kondycję materialną swoich gospodarstw domowych, tym częściej wystawiają dobrą ocenę obecnej sytuacji politycznej. Osoby najstarsze, nisko wykształcone oraz emeryci w dużym stopniu nie mają wyrobionego zdania na ten temat.

Pozytywnymi ocenami sytuacji politycznej wyróżniają się badani o orientacji lewicowej (22% wskazań). Trzeba jednak zaznaczyć, że co czwarta osoba o poglądach lewicowych ocenia tę sytuację krytycznie. Spośród badanych identyfikujących się z prawicą ponad dwie piąte (42%) wyraża niezadowolenie z obecnej sytuacji politycznej.

Noty wystawiane w tej dziedzinie wyraźnie związane są ze stosunkiem ankietowanych do rządu⁴ oraz ich sympatiami partyjnymi⁵. Większość przeciwników rządu (57%) negatywnie ocenia sytuację polityczną. Zwolennicy obecnego gabinetu rządowego, podobnie jak obojętni wobec niego najczęściej są zdania, że sytuacja polityczna w kraju jest „ani dobra, ani zła” (odpowiednio 49 i 51%).

Jedynie wśród potencjalnego elektoratu SLD noty pozytywne dotyczące sytuacji politycznej (27%) przeważają nad negatywnymi (18%). Wśród przyszłych wyborców PSL zdania na ten temat są podzielone: 23% ocen dezaprobujących i 22% akceptujących. Najkrytyczniej oceniają politykę potencjalni wyborcy AW „S” (43% wskazań negatywnych) oraz ROP (43%), a następnie Unii Wolności (38%).

Oceny odnoszące się do **sytuacji gospodarczej** Polski pozostały stabilne - opinie krytyczne (40%) wciąż znacznie przeważają nad pozytywnymi (16%).

⁴ V Cramera = 0.26.

⁵ V Cramera = 0.21.

Tabela 3 w procentach

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI(1)	XI(2)	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	'95			'96									
Dobra	12	19	15	24	25	18	16	16	13	16	19	17	16
Ani dobra, ani zła	41	42	42	44	41	42	38	40	40	41	41	39	38
Zła	44	33	35	26	27	32	37	36	40	36	33	39	40
Trudno powiedzieć	3	6	8	7	7	8	9	8	7	7	7	6	6

We wszystkich grupach, wyróżnionych ze względu na cechy położenia społecznego i demograficznego, badani źle oceniający sytuację gospodarczą kraju przeważają nad tymi, którzy wystawiają jej noty pozytywne.

Zadowolenie w tej dziedzinie rośnie wraz z wielkością miejsca zamieszkania. Sprzyja mu wyższe wykształcenie i dobra sytuacja materialna gospodarstwa domowego respondenta.

Ocenami negatywnymi w tym względzie wyróżniają się, ogólnie rzecz biorąc, grupy słabsze ekonomicznie: rolnicy (65%), robotnicy niewykwalifikowani (50%), badani osiągający dolny próg dochodów na osobę w rodzinie (56%). Bez względu na deklarowane poglądy polityczne oceny negatywne w tej sferze życia publicznego przeważają nad pozytywnymi.

Ponad połowa przeciwników rządu (55%) i dwie piąte ankietowanych (41%) deklarujących wobec niego obojętność negatywnie ocenia sytuację gospodarczą Polski. Trzeba jednak podkreślić, że także wśród zwolenników obecnego gabinetu osoby niezadowolone z sytuacji gospodarczej kraju (29%) przeważają nad zadowolonymi (24%).

Stabilizacji nastrojów społecznych i stabilnym ocenom gospodarki towarzyszy pogorszenie się oceny **sytuacji w zakładach pracy** (wzrost opinii negatywnych o 4 punkty). Tym samym odsetek niezadowolonych z sytuacji swoich zakładów pracy (34%) zbliżył się do odsetka zadowolonych (36%).

Tabela 4 w procentach

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	XI(1)	XI(2)	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
	'95			'96										
Czy jest ona:	N=	600	587	615	581	597	579	566	599	572	543	545	577	613
- dobra		33	40	38	40	39	35	39	38	38	37	36	35	36
- ani dobra, ani zła		29	29	32	28	30	31	32	30	27	32	26	32	28
- zła		34	27	28	30	27	30	27	30	32	27	36	30	34
Trudno powiedzieć		4	4	2	2	4	3	2	2	3	4	2	3	2

Pozytywne noty wystawiają swoim zakładom pracy przede wszystkim respondenci dobrze sytuowani (62%), osiągający wysokie dochody na osobę w rodzinie (49%), zatrudnieni w sektorze prywatnym (49%), a także najmłodszy ankietowani (58%) oraz pracownicy fizyczno-umysłowi (50%).

Najkrytyczniej postrzegają sytuację swojego miejsca zatrudnienia osoby nisko wykształcone i niewykwalifikowane oraz znajdujące się w trudnych warunkach materialnych (54%). Trzeba jednak dodać, że sytuację w swoich zakładach pracy negatywnie ocenia także 42% przedstawicieli kadry kierowniczej i inteligencji.

Stabilne pozostały oceny dotyczące **warunków materialnych** gospodarstw domowych i **warunków życia** respondentów i ich rodzin.

W ocenach warunków materialnych gospodarstw domowych wyraźna jest przewaga wskazań negatywnych (34%) nad pozytywnymi (19%). Natomiast opinie o warunkach życia respondentów i ich rodzin są podzielone: jedna piąta wyraża zadowolenie i tyle samo jest niezadowolonych.

Tabela 5 w procentach

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	'95			'96									
- dobre	19	17	21	20	20	21	16	23	20	18	20	21	19
- ani dobre, ani złe	46	45	47	47	48	42	47	44	45	45	48	45	47
- złe	34	38	32	33	32	37	37	33	35	37	32	34	34

Największa część ankietowanych ocenia warunki materialne swoich gospodarstw domowych jako średnie. Wśród niezadowolonych z sytuacji materialnej dominują ankietowani osiągający najniższe dochody na osobę w rodzinie (66%) i niżej wykształceni (45%), a wśród grup zawodowych - bezrobotni (53%), a następnie robotnicy niewykwalifikowani (47%).

Dobrą sytuację materialną swoich rodzin częściej niż pozostali deklarują prywatni przedsiębiorcy (40%) oraz przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (37%). Im wyższe wykształcenie i wyższe kwalifikacje, tym większe prawdopodobieństwo życia w dobrych warunkach materialnych.

Tabela 6 w procentach

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI(1)	XI(2)	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	'95			'96									
- dobrze	20	24	22	23	24	24	22	25	24	22	24	22	22
- ani dobrze, ani źle	56	53	58	56	55	53	55	52	53	55	54	57	57
- źle	24	23	20	20	21	23	23	23	23	22	21	21	21
Trudno powiedzieć	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0

Większość ankietowanych ocenia swoje warunki życia jako średnie (57%).

Im wyższe wykształcenie i lepsza samoocena sytuacji materialnej, tym większy odsetek ankietowanych deklarujących zadowolenie z warunków życia i mniejszy - niezadowolonych.

PROGNOZY

Podobnie jak oceny, również prognozy dotyczące kierunku rozwoju ogólnej sytuacji w kraju są stabilne. W dalszym ciągu pesymistów jest prawie tyle samo, co optymistów. Niemal połowa badanych nie oczekuje żadnych zmian.

Tabela 7 w procentach

Czy spodziewa się Pan(i), że w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań											
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	'95		'96									
- poprawi się	27	29	31	30	27	20	23	18	17	20	20	20
- nie zmieni się	45	43	44	47	50	51	50	51	55	50	49	49
- pogorszy się	10	15	13	11	14	20	18	20	18	19	22	22
Trudno powiedzieć	18	14	12	12	9	9	9	11	10	11	9	9

Największymi optymistami są najmłodszy ankietowani, zwłaszcza młodzież ucząca się i studiująca (37%). Z większym niż inni pesymizmem patrzą w przyszłość prywatni przedsiębiorcy (32%) oraz osoby znajdujące się w złej kondycji materialnej (33%).

Bardziej optymistycznie prognozują rozwój ogólnej sytuacji w kraju zwolennicy obecnego gabinetu rządowego (33% wskazań pozytywnych) niż jego przeciwnicy (10%), którzy z kolei w znacznym stopniu oczekują pogorszenia tej sytuacji (34% wskazań negatywnych).

Nie zmieniły się prognozy dotyczące sytuacji w zakładach pracy, sytuacji gospodarczej Polski oraz warunków życia respondentów i ich rodzin.

Tabela 8 w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	XI(1)	XI(2)	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
	'95			'96										
N=	600	591	624	584	603	584	567	597	573	546	542	579	616	
- poprawi się	26	31	33	30	30	26	21	23	25	24	22	24	22	
- nie zmieni się	48	44	43	46	47	48	49	47	50	49	49	49	52	
- pogorszy się	11	11	12	12	11	13	16	17	15	18	19	16	17	
Trudno powiedzieć	15	14	12	12	12	13	13	13	10	9	10	11	9	

Największa część badanych (52%) nie przewiduje zmian sytuacji w macierzystym zakładzie pracy. Prognozowanie tej sytuacji związane jest z kondycją materialną ankietowanych i ich wykształceniem. Im lepiej są wykształceni i żyją w lepszych warunkach materialnych, tym częściej przewidują poprawę sytuacji w zakładach pracy. Osoby słabsze ekonomicznie oraz niżej wykształcone w stopniu większym niż inni spodziewają się pogorszenia sytuacji w miejscu zatrudnienia.

Tabela 9 w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	XI(1)	XI(2)	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
	'95			'96										
N=	33	38	35	39	38	32	25	25	22	24	24	25	24	
- poprawi się	33	38	35	39	38	32	25	25	22	24	24	25	24	
- nie zmieni się	41	36	38	39	41	44	46	47	50	51	50	47	48	
- pogorszy się	7	10	12	8	8	10	14	14	16	14	14	16	16	
Trudno powiedzieć	19	16	15	14	14	14	14	14	12	12	12	13	12	

W prognozowaniu zmian w polskiej gospodarce optymści nieznacznie przeważają nad pesymistami. Największy odsetek ankietowanych, bez względu na cechy położenia społecznego, deklarowany stosunek do rządu i sympatie partyjne, nie przewiduje zmian w sytuacji gospodarczej Polski.

Poprawy w tej dziedzinie spodziewa się co trzeci zwolennik rządu (34%), blisko co trzecia osoba o poglądach lewicowych (31%) oraz taki sam odsetek sympatyków PSL. Największymi optymistami w tej dziedzinie są potencjalni wyborcy SLD, z których dwie piąte (41%) spodziewa się poprawy gospodarki w najbliższej przyszłości.

Tabela 10

w procentach

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI(1)	XI(2)	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	'95			'96									
- lepiej	25	25	25	27	27	24	20	20	18	17	20	18	18
- tak samo jak obecnie	46	47	41	44	42	49	47	46	49	51	48	50	49
- gorzej	13	12	15	13	13	15	18	18	18	17	18	20	18
Trudno powiedzieć	16	15	19	15	18	12	14	16	15	15	14	13	15

Prognozy dotyczące warunków życia już od dłuższego czasu są stabilne. Blisko połowa ankietowanych nie oczekuje żadnych zmian, a odsetki pesymistów (18%) są takie same jak optymistów (18%). Największy optymizm w prognozowaniu tej sfery życia społecznego deklarują ludzie młodzi, wykształceni, wysoko kwalifikowani, prywatni przedsiębiorcy, badani o poglądach lewicowych (28%). Ankietowani znajdujący się na dole drabiny społecznej i ekonomicznej (robotnicy niewykwalifikowani, osoby osiągające najniższe dochody i deklarujące złą kondycję finansową swoich gospodarstw domowych), a więc ci, którzy pesymistycznie oceniają obecne warunki życia, w większym stopniu niż pozostali oczekują dalszego ich pogorszenia.

Mimo stabilności ocen dotyczących obecnej sytuacji w Polsce i nieznacznej poprawy opinii o życiu politycznym kraju, w ciągu ostatniego miesiąca nastąpił niewielki wzrost społecznego pesymizmu w prognozowaniu rozwoju sytuacji politycznej.

Tabela 11

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI(1)	XI(2)	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	'95			'96									
- poprawi się	27	32	30	35	34	26	21	22	16	17	18	18	16
- nie zmieni się	42	32	35	37	40	47	52	49	54	55	52	53	52
- pogorszy się	8	16	16	11	10	10	11	13	13	12	12	12	16
Trudno powiedzieć	23	19	19	17	16	17	15	16	17	16	17	16	16

Bez względu na cechy socjodemograficzne, orientację polityczną i sympatie partyjne największy odsetek badanych jest zdania, że w kraju nic się nie zmieni. Poglądy polityczne nie różnicują opinii w tej sprawie, natomiast wpływa na nie stosunek do rządu: zwolennicy gabinetu Włodzimierza Cimoszewicza częściej przewidują poprawę sytuacji politycznej (21%) niż jej pogorszenie (13%). Spośród jego przeciwników co czwarty (24%) uważa, że sytuacja w tej dziedzinie się pogorszy.

W październiku ustabilizowały się oceny dotyczące rozwoju sytuacji w kraju. Warto jednak zaznaczyć, że w dłuższej perspektywie (z wyjątkiem wahania odnotowanego w sierpniu) można zauważyć powolny, ale stały wzrost ocen negatywnych. Tym samym odsetek pesymistów jest obecnie najwyższy od początku roku (46%). Stabilne pozostały oceny odnoszące się do sytuacji gospodarczej Polski, a także warunków życia respondentów i ich rodzin oraz warunków materialnych gospodarstw domowych.

Ogólna ocena sytuacji politycznej nieco się poprawiła (spadek ocen negatywnych o 4 punkty). Natomiast nieznacznie pogorszyły się oceny sytuacji w zakładach pracy (wzrost ocen negatywnych o 4 punkty).

Podobnie jak oceny, również prognozy dotyczące kierunku rozwoju ogólnej sytuacji w kraju są stabilne. Nie zmieniły się przewidywania dotyczące sytuacji w zakładach pracy, kondycji ekonomicznej Polski oraz warunków życia respondentów i ich rodzin.

Mimo stabilności opinii o obecnej sytuacji w Polsce i niewielkiej poprawy ocen odnoszących się do sytuacji politycznej, w ciągu ostatniego miesiąca nieco wzrósł pesymizm społeczny w prognozowaniu rozwoju życia politycznego w kraju.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. piłskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. włocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju idzie w dobrym czy też w złym kierunku?

(%)

	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	36	46	18	1158
Płeć				
Mężczyźni	39	44	16	548
Kobiety	33	47	20	610
Wiek				
do 24 lat	48	39	13	160
25-34	35	44	21	204
35-44	35	47	18	237
45-54	31	47	22	227
55-64	38	45	17	137
65 lat i więcej	32	51	17	192
Miejsce zamieszkania				
Wieś	33	49	19	426
Miasto do 20 tys.	36	44	20	121
od 21 do 100 tys.	36	45	18	255
101-500 tys.	36	44	19	207
501 tys. i więcej mieszk.	43	41	16	146
Region				
Północny	38	46	16	145
Zachodni	37	41	23	125
Środkowozachodni	35	49	15	165
Środkowy	36	42	22	221
Wschodni	33	53	14	126
Południowo-wschodni	42	43	14	180
Południowo-zachodni	30	47	23	196
Wykształcenie				
Podstawowe	27	55	18	380
Zasadnicze zawodowe	34	45	22	328
Średnie	45	38	17	362
Wyższe	48	38	13	87
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	45	42	13	67
Prac.umysł.niż.szczebła	48	33	20	116
Pracownicy fiz.- umysł.	48	37	15	77
Robotnicy wykwalifikowani	34	43	23	134
Robotnicy niewykwalifik.	32	56	12	51
Rolnicy	27	58	16	89
Prywatni przedsiębiorcy	37	34	28	46
Bierni zawodowo				
Renciści	28	50	23	150
Emeryci	36	47	17	223
Uczniowie i studenci	37	46	17	48
Bezrobotni	33	54	13	80
Gospodynie domowe i inni	32	47	21	77
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	45	45	10	132
Sektor państwowy	40	41	19	137
Sektor prywatny	39	36	25	219
Spółdzielczość	52	37	11	26
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	24	58	18	200
151 - 225	29	49	22	159
226 - 325	37	46	16	264
326 - 425	39	44	17	202
Powyżej 426 zł	45	37	18	287
Ocena własnych war. mater.				
Złe	26	59	16	398
Średnie	37	43	20	539
Dobre	52	29	19	219
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	30	54	16	81
Raz w tygodniu	35	46	19	656
Kilka razy w roku	39	39	22	288
W ogóle nie uczestniczy	35	54	11	131
Poglądy polityczne				
Lewica	41	45	15	246
Centrum	34	48	18	336
Prawica	42	44	14	315
Trudno powiedzieć	28	46	27	259

Tabela 2. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:

(%)

	dobra	ani ani	dobra, zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	12		46	30	12	1158
Płeć						
Mężczyźni	14		44	32	10	548
Kobiety	9		47	29	14	610
Wiek						
do 24 lat	11		59	21	8	160
25-34	14		50	29	7	204
35-44	12		46	32	11	237
45-54	11		46	34	9	227
55-64	11		41	31	17	137
65 lat i więcej	11		33	32	24	192
Miejsce zamieszkania						
Wieś	13		44	27	16	426
Miasto do 20 tys.	19		37	29	14	121
od 21 do 100 tys.	7		53	32	8	255
101-500 tys.	11		48	32	10	207
501 tys. i więcej mieszk.	12		43	37	8	146
Region						
Północny	17		48	28	7	145
Zachodni	10		44	36	10	125
Środkowo-zachodni	12		43	28	16	165
Środkowy	11		44	33	12	221
Wschodni	14		40	32	14	126
Południowo-wschodni	7		53	26	15	180
Południowo-zachodni	12		46	31	10	196
Wykształcenie						
Podstawowe	9		37	30	24	380
Zasadnicze zawodowe	14		46	31	9	328
Średnie	12		56	28	4	362
Wyższe	12		42	42	4	87
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	17		36	38	9	67
Prac. umysł. niż. szczebla	13		52	32	4	116
Pracownicy fiz.- umysł.	17		52	17	15	77
Robotnicy wykwalifikowani	8		46	37	9	134
Robotnicy niewykwalifik.	21		42	27	10	51
Rolnicy	4		54	29	13	89
Prywatni przedsiębiorcy	8		58	27	7	46
Bierni zawodowo						
Renciści	10		40	34	16	150
Emeryci	11		39	30	21	223
Uczniowie i studenci	10		60	21	9	48
Bezrobotni	17		42	33	9	80
Gospodynie domowe i inni	13		50	27	10	77
Pracujący poza rolnictwem						
Sfera budżetowa	12		44	37	6	132
Sektor państwowy	10		49	28	12	137
Sektor prywatny	14		49	28	8	219
Spółdzielczość	9		51	38	2	26
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 150 zł	9		45	31	15	200
151 - 225	14		42	28	16	159
226 - 325	11		44	31	13	264
326 - 425	12		48	31	10	202
Powyżej 426 zł	13		48	31	7	287
Ocena własnych war. mater.						
Złe	8		39	39	15	398
Średnie	13		49	27	12	539
Dobre	16		51	24	8	219
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	16		41	27	16	81
Raz w tygodniu	9		48	30	13	656
Kilka razy w roku	16		42	32	10	288
W ogóle nie uczestniczy	15		43	33	9	131
Poglądy polityczne						
Lewica	22		45	25	8	246
Centrum	9		55	28	8	336
Prawica	9		42	45	7	315
Trudno powiedzieć	8		37	26	29	259

Tabela 3. Jak Pan(i) ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:

(%)

	dobra	ani ani	dobra, zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	36		28	34	2	613
Płeć						
Mężczyźni	37		29	32	2	332
Kobiety	35		27	36	2	281
Wiek						
do 24 lat	58		22	19	1	67
25-34	43		26	31	0	156
35-44	31		30	38	1	184
45-54	30		32	34	4	159
55-64	19		20	48	14	35
65 lat i więcej	42		11	47	0	12
Miejsce zamieszkania						
Wieś	31		30	37	1	223
Miasto do 20 tys.	33		30	37	0	58
od 21 do 100 tys.	38		24	34	4	140
101-500 tys.	35		32	32	1	106
501 tys. i więcej mieszk.	45		22	28	4	82
Region						
Północny	51		22	28	0	68
Zachodni	35		26	36	3	70
Środkowo-zachodni	26		39	34	1	83
Środkowy	41		25	31	3	138
Wschodni	18		28	51	3	61
Południowo-wschodni	40		24	36	0	92
Południowo-zachodni	35		31	30	4	102
Wykształcenie						
Podstawowe	21		24	50	5	112
Zasadnicze zawodowe	36		31	33	0	205
Średnie	43		28	28	2	225
Wyższe	36		24	35	5	71
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	35		22	42	1	66
Prac. umysł. niż. szczebla	46		26	27	1	114
Pracownicy fiz.- umysł.	50		30	20	0	77
Robotnicy wykwalifikowani	38		27	33	2	132
Robotnicy niewykwalifik.	38		33	30	0	51
Rolnicy	13		27	57	3	87
Prywatni przedsiębiorcy	34		36	30	0	46
Bierni zawodowo						
Renciści	10		24	46	20	15
Emeryci	19		42	21	18	17
Uczniowie i studenci	0		0	100	0	1
Bezrobotni	59		19	22	0	5
Gospodynie domowe i inni	100		0	0	0	2
Pracujący poza rolnictwem						
Sfera budżetowa	31		30	36	3	128
Sektor państwowy	37		26	35	2	137
Sektor prywatny	49		28	23	1	212
Spółdzielczość	32		39	30	0	25
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 150 zł	17		24	54	4	109
151 - 225	31		37	32	0	77
226 - 325	36		25	38	1	130
326 - 425	36		31	31	2	105
Powyżej 426 zł	49		27	22	2	176
Ocena własnych war. mater.						
Złe	23		19	54	4	184
Średnie	31		35	33	1	287
Dobre	62		25	12	1	142
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	31		22	46	0	25
Raz w tygodniu	32		30	36	2	351
Kilka razy w roku	41		25	32	2	183
W ogóle nie uczestniczy	48		26	23	3	54
Poglądy polityczne						
Lewica	34		37	26	3	141
Centrum	40		22	36	2	204
Prawica	35		30	33	1	171
Trudno powiedzieć	33		22	44	2	96

Tabela 4. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce:

	(%)				
	poprawi się	nie zmieni się	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	49	23	9	1158
Płeć					
Mężczyźni	20	50	22	8	548
Kobiety	19	48	23	10	610
Wiek					
do 24 lat	29	49	14	8	160
25-34	18	58	20	4	204
35-44	12	55	29	5	237
45-54	18	53	22	6	227
55-64	25	37	25	13	137
65 lat i więcej	22	35	23	20	192
Miejsce zamieszkania					
Wieś	19	47	22	12	426
Miasto do 20 tys.	19	47	20	14	121
od 21 do 100 tys.	18	52	22	8	255
101-500 tys.	22	48	24	6	207
501 tys. i więcej mieszk.	23	51	25	1	146
Region					
Północny	19	53	18	11	145
Zachodni	21	57	19	4	125
Środkowozachodni	19	47	24	10	165
Środkowy	20	50	21	9	221
Wschodni	17	44	32	8	126
Południowo-wschodni	24	45	21	10	186
Południowo-zachodni	17	48	24	10	196
Wykształcenie					
Podstawowe	16	40	25	19	380
Zasadnicze zawodowe	23	51	22	5	328
Średnie	20	57	20	4	362
Wyższe	23	47	25	6	87
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	17	53	26	3	67
Prac. umysł. niż. szczebla	20	59	14	7	116
Pracownicy fiz. - umysł.	20	51	27	3	77
Robotnicy wykwalifikowani	15	52	24	8	134
Robotnicy niewykwalifik.	17	61	12	11	51
Rolnicy	11	52	28	9	89
Prywatni przedsiębiorcy	19	49	32	0	46
Bierni zawodowo					
Renciści	21	42	22	14	150
Emeryci	23	39	23	15	223
Uczniowie i studenci	37	39	15	9	48
Bezrobotni	18	53	24	5	80
Gospodynie domowe i inni	19	54	22	5	77
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	21	51	24	4	132
Sektor państwowy	20	54	19	7	137
Sektor prywatny	15	54	26	5	219
Spółdzielczość	22	70	4	5	26
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 150 zł	17	46	26	11	200
151 - 225	20	46	28	6	159
226 - 325	19	45	25	10	264
326 - 425	20	52	23	6	202
Powyżej 426 zł	22	54	17	7	287
Ocena własnych war. mater.					
Złe	14	42	33	11	398
Średnie	20	52	19	10	539
Dobre	29	55	13	4	219
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	22	42	28	7	81
Raz w tygodniu	20	50	21	9	656
Kilka razy w roku	19	49	23	9	288
W ogóle nie uczestniczy	19	48	24	8	131
Poglądy polityczne					
Lewica	24	54	17	6	246
Centrum	18	51	24	7	338
Prawica	17	52	26	6	315
Trudno powiedzieć	22	38	23	18	259

Tabela 5. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:

	(%)				
	poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	16	52	16	16	1158
Płeć					
Mężczyźni	15	54	19	12	548
Kobiety	17	49	13	20	610
Wiek					
do 24 lat	21	50	14	15	160
25-34	16	59	11	14	204
35-44	14	61	16	10	237
45-54	17	55	16	12	227
55-64	15	44	22	19	137
65 lat i więcej	16	35	19	31	192
Miejsce zamieszkania					
Wieś	15	48	15	23	426
Miasto do 20 tys.	17	55	16	12	121
od 21 do 100 tys.	17	54	19	11	255
101-500 tys.	18	51	14	16	207
501 tys. i więcej mieszk.	15	57	17	11	146
Region					
Północny	21	51	15	13	145
Zachodni	19	55	16	10	125
Środkowozachodni	15	58	11	16	165
Środkowy	16	47	16	20	221
Wschodni	9	48	28	14	126
Południowo-wschodni	20	50	15	15	180
Południowo-zachodni	14	53	13	20	196
Wykształcenie					
Podstawowe	16	39	17	28	380
Zasadnicze zawodowe	17	55	15	12	328
Średnie	18	60	13	9	362
Wyższe	8	55	28	9	87
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	9	62	23	5	67
Prac. umysł. niż. szczebla	22	60	13	5	116
Pracownicy fiz. - umysł.	15	63	11	12	77
Robotnicy wykwalifikowani	13	60	14	13	134
Robotnicy niewykwalifik.	24	60	7	9	51
Rolnicy	10	40	20	29	89
Prywatni przedsiębiorcy	17	56	21	6	46
Bierni zawodowo					
Renciści	18	46	18	17	150
Emeryci	15	38	19	28	223
Uczniowie i studenci	24	44	13	19	48
Bezrobotni	16	63	11	10	80
Gospodynie domowe i inni	16	50	14	20	77
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	21	53	18	8	132
Sektor państwowy	15	61	11	12	137
Sektor prywatny	14	62	16	9	219
Spółdzielczość	13	56	21	10	26
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 150 zł	14	45	21	20	200
151 - 225	11	57	15	18	159
226 - 325	18	52	12	18	264
326 - 425	17	49	21	12	202
Powyżej 426 zł	18	56	15	11	287
Ocena własnych war. mater.					
Złe	12	49	18	20	398
Średnie	17	53	14	16	539
Dobre	21	53	17	10	219
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	15	49	18	18	81
Raz w tygodniu	17	52	15	17	656
Kilka razy w roku	16	49	18	17	288
W ogóle nie uczestniczy	15	57	16	12	131
Poglądy polityczne					
Lewica	18	56	16	11	246
Centrum	13	61	15	11	338
Prawica	19	52	20	9	315
Trudno powiedzieć	16	35	12	37	259